

10. január 1984 (2 roky, 5 mesiacov)

Sme zasa v Berlíne, na návšteve u Izabely a jej detí. Vymieňame si zážitky z Vianoc.

Izabela rozpráva o tom, ako si Ben zo všetkého najviac priaľ, aby si na Štedrý večer mohol ako všetky ostatné osoby v rodine obliecť šaty alebo sukňu. Doteraz mu to Izabela zakazovala. Ale teraz na Vianoce už naozaj nechcel byť outsiderom. Chcel nosiť oblečenie, ktoré nosia dominujúce osoby jeho okolia – mama a staršie sestry. Izabela rozpráva so smiechom, že aj teraz sa ešte vzpierala, ale pretože to bolo pre Bena také dôležité, predsa mu to nakoniec dovolila. Veď boli Vianoce a všetko ostalo v najužšom kruhu rodiny.

Keď sa jej spýtam, prečo tak dlho bojkotovala želanie svojho syna a prečo jej padlo tak zaťažko ho vyplniť, povedala: „Predstav si ten konflikt, do ktorého by som Bena uvrhla, keby som ho nechala aj mimo rodiny behať v dievčenských šatách. Bolo by to ako s jeho sponkami do vlasov a nalakovanými nechtami. Len by sa mu vysmievali, ubližovali by mu, a tým by ho tak zneistili, že by ho to mohlo celkom zmiať vo vzťahu k svojej rodovej identite, a mohol by si z toho odniesť nejaké psychické poškodenie. A to teda naozaj nechcem – hoci ja osobne tiež nemám nič proti tomu, keď si chlapec oblieče šaty alebo sukňu.“

Zdá sa teda, že rodové zneistenie chlapca skôr závisí od reakcie okolia než od šiat.

Prečo sa u dievčaťa, ktoré si oblieka nohavice, neobávame rodového zneistenia? Zrejme preto, že sa tým jednak zvyšuje jej hodnota, a jednak preto, že nejaké rodové zneistenie dievčaťa, ak také čosi predpokladáme, sa očividne neráta.

Nie je to aj v tom, že spoločnosť ako taká – no najmä ženy – sa musia viac obávať psychického poškodenia mužov, ktorého dôsledky môžu byť zničujúce?²⁹ Najneskôr zo slávnej knihy americkej psychologičky Phyllis Chesler³⁰ „Ženy

a šialenstvo“ (*Women and Madness*, 1972) vieme, ako rýchlo sa pri náznakoch „neženského“ správania ženy dostanú na psychiatriu, aby neohrozovali a nepoškodzovali spoločnosť — na rozdiel od mužov. Obávajú sa matky na základe skúsenosti a hlbokého nevedomého strachu z tyranie zo strany psychicky narušených mužov podstatne viac o vývin svojich synov než dcér?